

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia Direktyvos [2014/24/ES](#) 2 straipsnio 1 dalies 13 punkto, 18 straipsnio 1 dalies, 42 straipsnio 1–4 dalių ir 49 straipsnio išaiškinimo.

Pirmuoju ir trečiuoju klausimu, kuriuos ESTT nagrinėjo kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos [2014/24/ES](#) 18 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 42 straipsnio 1–2 dalimis ir 49 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal šio 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus skaidrumo ir vienodo požiūrio principus draudžiama, kad vykstant viešajam prekių pirkimui perkančioji organizacija konkurso dalyvio pasiūlymą atmestų remdamasi techninėmis specifikacijomis, nors skelbimo apie pirkimą paskelbimo dieną jos nebuvo objektyviai pagrįstos pirkimo dokumentuose, kaip jie suprantami pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 13 punktą.

ESTT priminė savo jurisprudenciją, kurioje ne kartą yra konstatavęs, kad nors perkančiosioms organizacijoms pripažįstama didelė diskrecija formuluojant technines specifikacijas, nes būtent jos geriausiai žino savo poreikius ir siekiamus rezultatus, ši diskrecija vis dėlto yra ribojama vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir skaidrumo principų, turinčių lemiamą reikšmę nustatant technines specifikacijas, atsižvelgiant į diskriminavimo riziką, kuri gali kilti tiek dėl pačių techninių specifikacijų reikalavimų pasirinkimo, tiek dėl jų formulavimo būdo. ESTT yra pažymėjęs, kad techninės specifikacijos turi būti rengiamos taip, kad tiekėjams būtų sudaromos vienodos galimybės dalyvauti pirkime, nebūtų sukuriama nepagrįstų kliūčių konkurencijai ir nebūtų dirbtinai ribojama konkurencija nustatant konkrečiam tiekėjui palankius reikalavimus. Be to, ESTT akcentavo, kad kuo išsamiau ir detaliau suformuluotos techninės specifikacijos, tuo didesnė rizika, kad konkretaus gamintojo prekės bus privilegijuojamos, todėl būtina, kad techninės specifikacijos išsamumo laipsnis atitiktų proporcingumo principą, o tai reiškia, kad turi būti įvertinta, ar toks techninių reikalavimų detalumas objektyviai būtinas siekiamiems tikslams pasiekti.

ESTT yra konstatavęs ir tai, kad skaidrumo principas reiškia, jog pirkimo procedūros sąlygos ir tvarka skelbime apie pirkimą arba specifikacijose turi būti suformuluotos aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai, kad leistų visiems deramai informuotiems ir rūpestingiems dalyviams suprasti jų tikslią reikšmę ir jas aiškinti vienodai, o perkančiajai organizacijai – veiksmingai patikrinti, ar dalyvių pasiūlymai atitinka konkrečiam pirkimui taikomus kriterijus.

Šios bylos kontekste ESTT pabrėžė, kad Direktyvos [2014/24/ES](#) 2 straipsnio 1 dalies 13 punkte nenustatyta pareiga perkančiajai organizacijai skelbimo apie pirkimą metu pateikti objektyvų jos nustatytos techninės specifikacijos pagrindimą. Be to, nei šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalis, nei 42 straipsnio 1 ir 2 dalis nereikalauja skaidrumo ir vienodo požiūrio principų aiškinti taip, kad pagal juos perkančioji organizacija atitinkamo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dieną turėtų nurodyti tokį pagrindimą. ESTT pažymėjo, kad kitoks aiškinimas galėtų pažeisti tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų teisių ir pareigų pusiausvyrą. Toks aiškinimas lemtų tai, kad iš perkančiosios organizacijos būtų reikalaujama išsamiai pagrįsti kiekvieną konkretų reikalavimą, pateikiant informaciją apie poreikius, kuriuos ji siekia patenkinti ir kuriais remdamasi parengė technines specifikacijas. Tokia pareiga tam tikrais atvejais sukeltų pernelyg didelę ar net neproporcingą administracinę našta ir paneigtų perkančiajai organizacijai suteiktą plačią diskreciją nustatant savo poreikius ir formuluojant pirkimo technines specifikacijas.

ESTT į pirmąjį ir trečiąjį klausimą atsakė taip, kad Direktyvos [2014/24/ES](#) 18 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 42 straipsnio 1–2 dalimis ir 49 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal šio 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus skaidrumo ir vienodo požiūrio principus nedraudžiama, kad vykstant prekių pirkimui perkančioji organizacija atmestų konkurso dalyvio pasiūlymą remdamasi techninėmis specifikacijomis, nors skelbimo apie pirkimą paskelbimo dieną jos nebuvo objektyviai pagrįstos pirkimo dokumentuose, kaip jie suprantami pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 13 punktą.

Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos [2014/24/ES](#) 42 straipsnio 1 dalis, 3 dalies b punktas ir 4 dalis aiškinami taip, kad techninių specifikacijų ribojamasis pobūdis, dėl kurio pirkimo dokumentuose turėtų būti nurodyti žodžiai „arba lygiavertis“, turi būti vertinamas ir bendrai analizuojant visus pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus.

Pirmiausia ESTT pažymėjo, kad techninėmis specifikacijomis apibrėžiamas pirkimo sutarties dalykas, o Direktyvos [2014/24/ES](#) 42 straipsnio 3 dalyje nustatyti techninių specifikacijų formulavimo metodai, tačiau jų hierarchija nenustatyta. Perkančioji organizacija turi diskreciją pasirinkti technines specifikacijas formuluoti: 1) nurodant rezultatų ir funkcinius reikalavimus (42 straipsnio 3 dalies a punktas); 2) nurodant nacionalinius standartus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Europos standartai, bendras technines specifikacijas, tarptautinius standartus, kitas

Europos standartizacijos institucijų nustatytas techninių etalonų sistemas arba, jei tokių nėra, nacionalinius standartus, nacionalinius techninius liudijimus arba nacionalines technines specifikacijas, susijusias su darbų projektavimu, apskaičiavimu ir vykdymu bei produktų naudojimu (42 straipsnio 3 dalies b punktas); 3) taikyti abu pirmiau minėtus metodus (42 straipsnio 3 dalies c punktas). ESTT atkreipė dėmesį, kad pareiga nurodyti nuorodą kartu su fraze „arba lygiavertis“ yra nustatyta, kai perkančioji organizacija formuluoja techninę specifikaciją Direktyvos [2014/24/ES](#) 42 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytu atveju. Šios bylos kontekste ESTT pažymėjo, kad ginčo techninei specifikacijai nebuvo naudotas šis metodas, todėl ši nuostata netaikoma.

ESTT pabrėžė, kad pagal Direktyvos [2014/24/ES](#) 42 straipsnio 4 dalį techninėse specifikacijose negalima nurodyti konkretaus modelio, tiekimo šaltinio ar konkretaus proceso, būdingo konkretaus tiekėjo tiekiamiems produktams arba prekių rūšių ar gamybos būdo taip, kad taip tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinami. Vis dėlto šiam draudimui taikomos dvi išimtys: 1) jeigu taikant Direktyvos [2014/24/ES](#) 42 straipsnio 3 dalyje nustatytus techninių specifikacijų formulavimo metodus neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti pirkimo dalyko, tokiu atveju, prie nuorodos pateikiama frazė „arba lygiavertis“; 2) jeigu reikalavimo naudoti konkrečią prekę nustatymas techninėje specifikacijoje pateisinamas pirkimo sutarties dalyku, šią išimtį aiškinant siaurai, kaip apimančią tik situacijas, kai toks reikalavimas neišvengiamai kyla iš pirkimo sutarties dalyko.

Būtent atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar ligoninė gali chirurginio roboto, kurį siekia įsigyti vykdydama atitinkamą pirkimą, atveju pagrįstai nustatyti reikalavimus dėl jo modulinio ir mobilaus pobūdžio, svorio, užimamo ploto ant grindų ir žnyplių konstrukcijos, tokiuose reikalavimuose nenurodydama frazės „arba lygiavertis“. ESTT konstatavo, kad šie reikalavimai susiję su produkto „rūšimi“ arba „konkrečiu gamybos būdu“ taip, kad „tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinami“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą, nes dėl šių reikalavimų pirkime negali dalyvauti įmonės, tiekiančios monoblokinius arba modulinius chirurginius robotus, viršijančius tose specifikacijose nustatytą didžiausią svorį ir (arba) užimamą plotą ant grindų. Vadinasi, tais atvejais, kai reikalavimai, tokie kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje ir susiję su vykdant atitinkamą pirkimą siekiamo įsigyti chirurginio roboto modulinio pobūdžiu ir mobilumu, svoriu, užimamu plotu ant grindų ir žnyplių konstrukcija, neišvengiamai nekyla iš šio

pirkimo sutarties dalyko, perkančioji organizacija negali jų nustatyti, nepridedama frazės „arba lygiavertis“.

Atsakydamas į antrąjį prejudicinį klausimą ESTT konstatavo, kad Direktyvos [2014/24/ES](#) 42 straipsnio 1 ir 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad perkančioji organizacija chirurginio roboto pirkimo techninėse specifikacijose negali numatyti reikalavimų dėl vykdant šį pirkimą siekiamo įsigyti chirurginio roboto modulinio pobūdžio ir mobilumo, svorio, užimamo ploto ant grindų ir žnyplių konstrukcijos, tuose reikalavimuose nenurodydama frazės „arba lygiavertis“, nebent, atsižvelgiant į pirkimo dokumentus, šie reikalavimai neišvengiamai kyla iš to viešojo pirkimo sutarties dalyko.